

"שערי משפט" – המכללה ללימודי משפט

התא

שאלון לבחינת-ביניים

משפט ציבורי – קבוצת בוקר

מועד א – תשס"ב

9.00 – 10.2.2002

הוראות לנבחנים

1. משך הבחינה – שעתיים. לא תינתן הארכה.
2. אין להכניס לאולם הבחינה כל חומר-עזר.
3. יש להשיב על כל השאלות.
4. יש להשיב בכתב-יד ברור על-גבי טופס הבחינה, בשורות המסומנות. המוסיפים – גורעים!

שאלה מס' 1 – 30%

א. האם אפשר לחוקק חוק "רגיל", ובו לקבוע שנשיא המדינה לא יהיה מוסמך לתת חנינה לאדם שהורשע בכך שרצח את ראש הממשלה ממניעים פוליטיים? אם יש יותר מתשובה אפשרית אחת לשאלה, נא להציג ולנמק בתמציתיות את כולן. 10%

ב. האם אפשר לחוקק חוק-יסוד, ובו לקבוע שנשיא המדינה לא יהיה מוסמך לתת חנינה לאדם שהורשע בכך שרצח את ראש הממשלה ממניעים פוליטיים? אם יש יותר מתשובה אפשרית אחת לשאלה, נא להציג ולנמק בתמציתיות את כולן. 10%

ג. בהנחה שהתשובה לשאלות א ו-ב היא בשלילה, כיצד בכל זאת ניתן יהיה להביא לחקיקת הוראה תקפה שתקבע שנשיא המדינה לא יהיה מוסמך לתת חנינה לאדם שהורשע בכך שרצח את ראש הממשלה ממניעים פוליטיים? נא להציג אפשרות אחת.

10%

שאלה מס' 2 – 10%

נא לתאר בקצרה:

א. חסינות מהותית (עניינית) של חברי-כנסת

5%

5%

ב. חסינות דיונית של חברי-כנסת

שאלה מס' 3 – 10%

מדוע, לפי פסק-הדין בבג"צ 5100/94 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל, אין להסיק מהסייג של "צורך" סמכות כללית לקביעת הנחיות באשר לשימוש באמצעים פיזיים במהלך החקירה על-ידי חוקרי השב"כ?

שאלה מס' 4 – 15%

א. מהם מרכיבי המידתיות? **5%**

ב. באיזה מובן כל אחד ממרכיבים אלה הוא יחסי ואינו מוחלט? **10%**

שאלה מס' 5 – 15%

מהן אמות-המידה שעל-פיהן, לפי פסק-הדין בבג"צ 2303/90 פיליפוביץ ג' רשם החברות, ניתן להבחין בין אצילת סמכות לבין היעזרות באחרים בהפעלת סמכות?

שאלה מס' 6 – 10%

מהם הסייגים לסמכות השיורית הכללית של הממשלה, הקבועה בחוק-יסוד: הממשלה?

שאלה מס' 7 – 10%

מהם התפקידים העיקריים של היועץ המשפטי לממשלה?

בהצלחה

"שערי משפט" – המכללה ללימודי משפט

בן נר

שאלון לבחינת-ביניים

משפט ציבורי – קבוצת בוקר

מועד ב – תשס"ב

9.00 – 12.3.2002

הוראות לנבחנים

1. משך הבחינה – שעתיים. לא תינתן הארכה.
2. אין להכניס לאולם הבחינה כל חומר-עזר.
3. יש להשיב על כל השאלות.
4. יש להשיב בכתב-יד ברור על-גבי טופס הבחינה, בשורות המסומנות. המוסיפים – גורעים!

שאלה מס' 1 – 15%

מהו המיקום בפירמידת הגורמות הישראלית של פסקי-דין? גא להציג ולהסביר את כל האפשרויות לתשובה.

שאלה מס' 2 – 10%

בחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000, נכתב בין היתר:

7. (א) לשם אכיפתו של חוק זה יורה נגיד בנק ישראל בצו, ... לגבי סוג עניינים ופעולות ברכוש שיפורטו בצו, כי תאגיד בנקאי (בנק) - ...
(2) ידווח (למאגר מידע של המדינה) באופן שייקבע בצו על הפעולות ברכוש של מקבל השירות שיפורטו בצו. ...

האם הוראה זאת, הפוגעת בחופש העיסוק ובזכות לצנעת הפרט, עומדת בדרישת החוקיות שבפסקת ההגבלה?

שאלה מס' 3 – 10%

בפסק-הדין בבג"צ 9070/00 לבנת נ' יר"ר ועדת החקירה, חוק ומשפט, הבחין בית-המשפט העליון בין סמכות בית-המשפט להפעיל ביקורת שיפוטית על החלטות של הכנסת הנוגעות לסדרי-עבודתה לבין שיקול-דעתו בהפעלת הסמכות. מה קבע בית-המשפט בכל אחת משתי הסוגיות?

שאלה מס' 4 - 15%

במאמרו "שריון וחוקה - פסק-דין ברגמן והשיח החוקתי בישראל" טוען פרופ' אריאל בנדור כי ההתמקדות בשאלת "השריון" בשיח החוקתי בישראל, שאיפיינה את פסק-דין ברגמן ופסקי-הדין שניתנו בסמוך לאחריו, לא הסתיימה עם פסק-דין בנק המזרחי שהכיר בעליונות חוקי-היסוד אלא דווקא התחזקה. מהם הסממנים שבנדור מביא להתחזקותה של ההתמקדות בשאלת השריון?

שאלה מס' 5 - 10%

מתי יחויב ראש הממשלה להעביר מתפקידו שר?

שאלה מס' 6 – 20%

א. חבר-כנסת, המעוניין בחקיקה שתחיל את חופש העיסוק גם על עובדים זרים (שאינם אזרחי המדינה או תושביה), פונה אליך ומבקש לדעת מהו סוג החקיקה הנדרש (חוק-יסוד או חוק), האם יידרש רוב מיוחס, וכל תנאי רלוונטי אחר אם קיים. מה תהיה חוות-דעתך המנומקת? **10%**

ב. חבר-כנסת, המעוניין בחקיקה שתקנה חופש עיסוק בחקלאות לעובדים זרים (שאינם אזרחי המדינה או תושביה), פונה אליך ומבקש לדעת מהו סוג החקיקה הנדרש (חוק-יסוד או חוק), האם יידרש רוב מיוחס, וכל תנאי רלוונטי אחר אם קיים. מה תהיה חוות-דעתך המנומקת? **10%**

שאלה מס' 7 – 20%

קיימות שתי גישות בשאלה אם הממשלה ורשויותיה יכולות לחרוג מחוות-דעת של היועץ המשפטי לממשלה המתייחסות לדין הקיים. נא להציג את שתי הגישות.

מכללת "שערי משפט"

שאלון בחינה

משפט ציבורי – קבוצת ביקר

(תלמידי פרופ' אריאל בנדור וגב' פנינה אלון)

מדע א – תשס"ב

9.00 – 23.7.2002

הוראות לנבחנים

1. משך הבחינה – שלוש שעות. לא תינתן הארכה.
2. אין להכניס לאולם הבחינה כל חומר-עזר.
3. יש להשיב על כל השאלות.
4. יש להשיב על-גבי טופס הבחינה, בשורות המסומנות. נא להקפיד על כתב-יד ברור.

שאלה מס' 1 – 15%

בסעיף 3(א) של חוק שירות הביטחון הכללי, תשס"ב-2002, נקבע:

ראש שירות הביטחון הכללי ... ימונה בידי הממשלה לפי הצעת ראש הממשלה;

הודעה על מינוי תפורסם ברשומות.

א. האם אילמלא ההוראה המפורשת בסעיף זה בדבר חובת הפירסום ברשומות של ההודעה על מינוי ראש שירות הביטחון הכללי, הייתה חובה לפרסם ברשומות הודעה זאת? נא לנמק את התשובה. **10%**

ב. האם, ואם כן – למי, רשאית הממשלה לאצול את הסמכות שניתנה לה בסעיף 3(א) האמור? 5%

שאלה מס' 2 – 10%

מהם סוגי הפיצויים שרשות מינהלית עשויה להיות מחויבת לשלם לאזרח, ומהן העילות האפשריות לתשלום כל אחד מסוגי הפיצויים?

שאלה מס' 3 – 10%

א. נא להגדיר "שוויון חוקתי". 2%

2%

ב. נא להגדיר "שוויון מינהלי".

6%

ג. נא להסביר את הקשר בין שוויון מינהלי להנחיות מינהליות.

שאלה מס' 4 – 15%לאחרונה תיקנה הכנסת את סעיף 7א של חוק-יסוד: הכנסת. וכך נכתב בסעיף, לאחר התיקון:

(א) רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד

בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו

של האדם, לפי העניין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה:

(1) שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית

ודמוקרטית;

(2) הסתה לגזענות;

(3) תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון

טרור, נגד מדינת ישראל.

(ב) החלטת ועדת הבחירות המרכזית כי מועמד מגוע מלהשתתף בבחירות

טעונה אישור בית המשפט העליון.

(ג) מועמד יצהיר הצהרה לעניין סעיף זה.

(ד) פרטים לעניין הדיון בוועדת הבחירות המרכזית ובבית המשפט העליון

ולעניין הצהרה לפי סעיף קטן (ג), ייקבעו בחוק.

10%

א. מהם ההבדלים בין הנוסח המתוקן של סעיף 7א לבין הנוסח המקורי של הסעיף?

[illegible]

שאלה מס' 5 – 5%

א. לפי גישה מקובלת, הכנסת אינה מוסמכת לשריין חוק "רגיל". נא לנמק גישה זאת.

שאלה מס' 6 – 10%

א. נא להגדיר "שפיטות נורמטיבית". 2%

ב. נא להגדיר "שפיטות מוסדית". 2%

ג. נא להסביר את הטענה, כי "הכול שפיט נורמטיבית". 6%

שאלה מס' 7 – 15%

א. מהי "מניעה מוקדמת" של חופש הביטוי?

5%

ב. נא לנמק את הדוקטרינה השוללת מניעה מוקדמת של חופש הביטוי.

5%

ג. בשיעור נטען שבדוקטרינה השוללת מניעה מוקדמת של חופש הביטוי יש סתירה פנימית. נא להסביר טענה זאת.

5%

שאלה מס' 8 – 10%

מהן העילות לביטול החלטה מינהלית על-ידי הרשות שקיבלה את ההחלטה?

שאלה מס' 9 – 10%

א. באילו נסיבות מותר לפגוע בחופש ההפגנה גם אם לא קיימת ודאות קרובה לכך שההפגנה תפגע בסדר הציבורי?

5%

ב. לפי הפסיקה, מותר למשטרה לסרב לתת היתר להפגנה בשל קהל ערין, רק אם לאחר נקיטת כל האמצעים המשטרתיים הסבירים כנגד קהל זה, עדיין קיימת ודאות קרובה לפגיעה ממשיית בסדר הציבורי. לאיזה יסוד מיסודות המידתיות קשור כלל זה? נא להסביר את התשובה.

5%

בהצלחה!

מכללת "שערי משפט"

שאלון בחינה

משפט ציבורי – קבוצת בוקר

(תלמידי פרופ' אריאל בנדור וגב' פנינה אלון)

מועד ב – תשס"ב

9.00 – 26.8.2002

הוראות לנבחנים

1. משך הבחינה – שלוש שעות. לא תינתן הארכה.
2. אין להכניס לאולם הבחינה כל חומר-עזר.
3. יש להשיב על כל השאלות.
4. יש להשיב על-גבי טופס הבחינה, בשורות המסומנות. נא להקפיד על כתב-יד ברור.

שאלה מס' 1 – 10%

בחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998, נקבע בסעיף 6:

- (א) רשות ציבורית תעמיד לעיון הציבור את ההנחיות המינהליות הכתובות שעל פיהן היא פועלת ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור.
- (ב) הוראות סעיף 9 [הקובע מקרים שבהם רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע] יחולו, בשינויים המחויבים, על העמדת הנחיות מינהליות לעיון הציבור לפי סעיף זה.

מהם ההבדלים בין החובה לפי הוראות אלה לבין חובת הפרסום של תקנות בנות-פועל-תחקיתי לפי סעיף 17 של פקודת הפרשנות?

שאלה מס' 2 – 15%

בפסק-דין שניתן לאחרונה על-ידי בית-המשפט העליון (ע"א 6356/99 חטר-ישי נ' ארבל) נדונה השאלה אם החלטות התביעה בעניין העמדה לדין הן בעלות אופי שיפוטי. בית-המשפט העליון השיב לשאלה זאת בחיוב. בין השאר נכתב בפסק-הדין:

החלטות אלה של התביעה, שבצידן אחריות כבדה, מתקבלות על בסיס שיקול-דעת מקצועי, המבקש לאזן בין השיקולים השונים העומדים על כף המאזניים. במלאכת השקילה, נדרשות הן לאמוד באופן אובייקטיבי את מכלול העובדות, האינטרסים והזכויות העומדים לבחינה. בהפעלת שיקול-הדעת נדרשות הן לפסוק בהתאם למיטב הכרתן ומצפונן, ואין הן כבולות למערכת כללים נוקשה, העיוורת לנסיבותיו המיוחדות של המקרה הקונקרטי. לשם שימורו של שיקול-הדעת, מובטח אי תלותן של רשויות התביעה, תוך אי הכפפתן להנחיות מקצועיות מטעם גורמים ממונים בסולם ההיררכיה המינהלי.

זאת ועוד: החלטה בדבר אי העמדה לדין, שמשמעותה סיום ההליכים העונשיים כנגד החשוד, חייבת להיות מנומקת, ועל טעמיה להימסר למתלונן בכתב. בהתבסס על נימוקים אלה, רשאי המתלונן להגיש ערר על ההחלטה, שנדון אף הוא בתוך דלת אמותיה של מערכת התביעה. מן העבר האחר של המתרס, בעבירות מסוג פשע, זכאי החשוד להגיש בקשה מנומקת כי רשויות התביעה תימנענה מהעמדתו לדין, תוך פרישת מכלול העובדות והנסיבות המצדיקות את אי מיצוי ההליך הפלילי עימו. לבקשה זו על רשויות התביעה להתייחס במלוא הרצינות הראויה, ולשקלה באופן הוגן וחסר פניות. כל אלה הם מאפייניו של הליך בעל אופי שיפוטי.

א. בהרצאות הוצג מבחן שונה מן המבחן העולה מפסק-הדין למהותן של החלטות שיפוטיות. מהו המבחן שהוצג בהרצאות?

5%

10%

ב. אילו יתרונות יש למבחן שהוצג בהרצאות לעומת המבחן העולה מפסק-הדין?

שאלה מס' 3 – 10%

לאחרונה, בבג"צ 6696/02 **עאמר נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית**, פסק בית-המשפט העליון שאין חובה לתת הודעה מראש על כוונה של הצבא להרוס בית שבו התגוררו מחבלים ואין להעניק למתגוררים באותו בית זכות טיעון אם הדבר ייצור סיכון לחיילים על-ידי מלכוד הבית. לאחר ימים אחדים, בבג"צ 6868/02 **צלאח א-דין נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית**, סייג בית-המשפט, בהסכמת המדינה, פסיקה זאת. וכך נכתב בפסק-הדין המסייג:

עם פתיחת הדיון בעתירות שלפנינו הצענו, כי תושבי האיזור, החוששים כי בתיהם ייפגעו בשל פעולתם של בני משפחתם כמחבלים אשר גרמו לפגיעה בחיי אדם, יוכלו מיוחמתם הם לפנות למשיב. בפנייה זו יועברו למשיב נתונים אשר לדעת בני המשפחה יש בהם כדי להשפיע על החלטתו. ... בפעולות יזומות המתוכננות זמן מספיק מראש, המשיב לא יבצע את פעולות ההריסה בטרם ישקול מידע זה. הצעה זו מקובלת היא על המשיב.

[illegible]

בפסק-הדין שניתן לאחרונה על-ידי בית-המשפט העליון בע"פ 4424/98 סילגדו נ' מדינת ישראל התעוררה מחלוקת בין הנשיא אהרן ברק לבין השופטת טובה שטרסברג-כהן בשאלה אם בעצם קביעתה של התנהגות כפלילית יש בהכרח פגיעה בזכויות לפי חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. בעוד שהנשיא ברק השיב על שאלה זאת בחיוב, וסבר כי יש לבחון כל חוק המטיל אחריות פלילית (שאינו נכנס לגדר שמירת הדינים) לפי פיסקת ההגבלה, השיבה השופטת שטרסברג-כהן לשאלה בשלילה. נא להציג בקצרה טיעונים לטובת כל אחת משתי הגישות.

שאלה מס' 5 – 5%

נטען כי ההוראה בחוק-יסוד: הממשלה בדבר נטילת סמכות אינה מתיישבת עם ההלכה, שנקבעה בבג"צ 70/50 מיכלין נ' שר-הבריאות, פ"ד ד 319, האוסרת מתן הוראות לרשות מוסמכת. נא לפרט את הטענה.

שאלה מס' 6 – 10%

א. מהו "שיריון פורמלי"?

2%

2%

ב. מהו "שיריון מהותי"?

6%

ג. נטען כי כל חוקי-היסוד משוריינים שיריון מהותי. נא להסביר את הטענה ולנמקה בקצרה.

שאלה מס' 7 – 5%

מדוע ראוי לפסול פגיעה בזכות שלא נעשתה בחוק או לפי חוק, מכוח הסמכה מפורשת בו, גם אם אותה פגיעה הולמת את ערכי המדינה, נעשתה לתכלית ראויה והיא במידה שאינה עולה על הנדרש?

שאלה מס' 8 – 10%

נא להסביר: "בטלות יחסית".

שאלה מס' 9 – 10%

מהם ההבדלים בין דיני חוזים מינהליים לבין דיני חוזים "רגילים"?

שאלה מס' 10 – 10%

מהם התנאים להתקנת תקנות שעת-חירום (תקש"ח)?

בהצלחה!

מכללת "שערי משפט"

שאלון בחינה

משפט ציבורי – קבוצת בוקר

(תלמידי פרוס' אריאל בנדור וגב' פנינה אלון)

מועד ג – תשס"ב

הוראות לנבחנים

1. משך הבחינה – שלוש שעות. לא תינתן הארכה.
2. אין להכניס לאולם הבחינה כל חומר-עזר.
3. יש להשיב על כל השאלות.
4. יש להשיב על-גבי טופס הבחינה, בשורות המסומנות. נא להקפיד על כתב-יד ברור.

שאלה מס' 1 – 10%

האם החלטה של רשות מינהלית להעניק לאדם זכות נדרשת להיות מידתית? נא לנמק את התשובה.

שאלה מס' 2 – 15%

בסעיף 4 לחוק-יסוד: הכנסת נקבע כי הבחירות יהיו כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות ויחסיות. נא להסביר בקצרה כל אחד מן הרכיבים של שיטה זו.

5%

5%

שאלה מס' 4 – 10%

א. האם הכנסת רשאית לקבוע בחוק-יסוד כי ניתן לשנות או לתקן את אותו חוק-יסוד באמצעות חוק "רגיל"? נא לנמק את התשובה.

5%

א. האם הכנסת רשאית לקבוע בחוק-יסוד כי ניתן לסטות מאותו חוק-יסוד (מבלי לשנותו או לתקנו) באמצעות חוק "רגיל"? נא לנמק את התשובה.

5%

שאלה מס' 5 – 15%

א. נא להגדיר: "השתק".

5%

5%

ב. נא להגדיר: "בטלות יחסית".

5%

ג. מה הקשר בין השתק לבין בטלות יחסית?

שאלה מס' 6 – 10%

בסעיף 1 של חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו וחוק-יסוד: חופש העיסוק נקבע, כי "זכויות היסוד של האדם בישראל ... יכובדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינה ישראל". נא להציג את הגישות השונות בדבר מעמדה של הכרזת העצמאות לפי סעיף זה.

שאלה מס' 7 – 10%

א. מהם שני המבחנים המקובלים לאיסור על ניגוד עניינים ובאילו נסיבות חל כל מבחן? 7%

ב. מהו הסיבה לשוני בין המבחנים? 3%

שאלה מס' 8 – 10%

האם מותר להתקין תקנות שעת-חירום (תקש"ח) הפוגעות בכבוד האדם? נא להסביר את התשובה.

שאלה מס' 9 – 10%

האם יש חובה לפרסם ברשומות את כללי הצדק הטבעי? נא להסביר את התשובה.

בהצלחה!